

N°. 47.

Birmdeenâ 24. Nowember (5. Dezbr.)

1869.

Siina lassitajeem.

Atkal gads eet us beigahm un Mahjas weefa apgahdataji pehz sawa eeradduma lassitajeem sinu laisch, ka, ja Deews ween patauf, wiini arri nahfoshâ 1870tâ gaddâ Mahjas weefi un wiina peelittumu pehz sinnamas labrtas is-laidihs plazzi, lai tautai sinu un peenes tahdas leetas, kas derrigas un waijadnigas pee prahta apgaismoschanas un tumkbas mi glu isklidinaschanas. — Pehrna is gads bijis grubts gads kautineem, ta, ka daudi, kas labpraht buhtu Mahjas weefi lassijuschi, nespehjuschi wis wiinam to zekka-naudu peesuhtht. Bet nu schis gads bijis dauds labbats un tadeht zerram, ta tee, kas schogadd' grubta laika deht no Mahjas weefa bij atkaphuschees, nahfoshâ gaddâ atkal peestahfees laht. Tizzam, ka wiinneem nebuhs wis janoschehlo, ka ta darrijuschi, jo Mahjas weefa apgahdataji tikfusch pahr to gahdabs, ka wiinu lappa patihkamas un derrigas mantas ween katram peenesihs. Arri teem, kas gan ar wahrdeem, gan arri zaur raksteem luhgusch, lai Mahjas weefis arween paturroht to wezzu eerastu rakstischanas wihi. — apsohlam, ka meh schelad nedohmajam no tahs eerastas un deesgan derrigas rakstischanas wihses schirtees. Lai gan mums M. w. deht taggad leelatas isdohschanas un tehreshchanas, tomehr raudschim wehl us preefschu, ar to paschu wezzu zekka-naudu zauri titt. Ta tad arri nahfoshâ gaddâ Mahjas weefis malfahs 1 rubli, peelittums 75 kap. Kam weena patte Mahjas weefa lappa ar sawu ihpachu kuwertu pa posti japeesuhtha, tam kwartu wairat malfahs, prohti, 1 rub. 25 kap., ar peelittumu tohpâ 2 rub.; bet kam wifsmasat 3 tohpâ japeesuhtha, tam, ka jau fazzijam, par taru Mahjas weefi 1 rub. un par peelittumu 75 kap. jamakfa. — Mahjas weefi bes peelittuma weenu paschu gan warr apstelleht, bet peelittumu weenu ne. Dit ween luhdsam, lai katris usdohdabs pee laika un lai usdohd sawu riktigu adressi, ka peederrigâ laika un rittigi katram warram peesuhtht. Apstellechanas pretti nems tais paschâs sinnamâs weetâs, ta libds schim un Pahrdaugawâ Stabusch lunga bohds, prohti, pretti Holm f. fabrikim, tad tilta-gallâ Leontjewâ mahjâ, Ilgesjeemâ Maltowa mahjâ un Sunda Sawoschnilowa mahjâ. Mahjas weefa apgahdataji.

Rahditajs.

Cetschsemmes sinas. No Rihgas: gubernators Lysander iskreisiois, — basnizu sinas. No Pehterburgas: leelgobbalu armiju jauna is-rihlofchana, — shtas naudas pawairofchana. No Wilnas: wald. gabda pahr slohlahm.

Ahrsemmes sinas. No Wadzsemmes: pahr slohlmestru truhlumu un kuggu nedrohschiba Rihnas juhra. No Chstretijas: Dalmazijas dumpis. No Londres: pahr Suezes kanali. No Spanijas: aikal kibeles lehnina deht. No Italias: pahr lehnina siummibu. No Nohmas: pahr konzibli. No Konstantinopoles: pahr sultanu strehdi ar G. wize-techninu. No Egiptes: pahr Suezes kanali. No Afrikas: pahr taru.

Zittas jaunâs sinas. No Rihgas: Lanweschu beedr. fanahschana, — peena isbrakfchana. No Pehterburgas: pahr dahrgu galku, — zil un kabi fabriki Kreewu semmê. No Karlowas: pahr gudru semneku. No Grednas: pahr sletawibu.

Saunafahs sinas. Widsemmees un Rihdsimees. Aigainaschanahs. Grahamu sinu. Anbeles sinas.

Peelittumâ. Kad wellam pierstu ween dohti, tad wiisch panems wiffu rohtu. Rajuddis dehts. Rihgas Kreewu awisai. Tautas dseefmas. Iskludinaschana.

Cetschsemmes sinas.

No Rihgas. 12tâ Nowember deenâ Widsemmes gubernators v. Lysander ammatâ darrischanu deht aiskreisiois us Pehterburgu, un pa to laiku, kamehr nebuhs mahjâ, gubernijas pahrwaldischanu atstahjis wize-gubernatora sinâ.

No Rihgas. Rihgas basniz-awises raksta, ka Nitares mahzitajs Trey grubtas wahjibas deht no ammata atstahschotees un basnijas preefschneeki preefsch tahs draudjes mellejoht zittu mahzitaju. — Tad wehl raksta pahr Slohkas un Dubbultu draudschim ta: Slohka effoht jau 1783 gaddâ, — lai gan Kursemme tik 1796tâ gaddâ par Kreewu semmes guberniju palitta — tikuse Widsemmei peedallita.

Beidsamōs gaddōs arri tai zittureisejā sweineeku zeemā Dubbeltōs, kas taggad par plāschu waffaras mahjokli isbuhwehts, effoht usbuhweta basniza, kas pee Slohkas draudses peederr un tur ihpāschī waffaras laikā katrā swehtdeenā Latweeschu un Wahzu Deewawahrđi jaturr. Bet tad nu Slohkas mahzitajam nahlotees pahr daudj gruhť tahdu plāschu isłaititu draudsi aplohyť weenam, tad dohmaja ar palihđsibas lahdes palihđsibu kahdu mahzitaju palihgu eelikt ihpāschī Dubbeltōs. Kad nu Slohkas draudse scho-brihd pawiffam irr bes mahzitaja, tad gan buhtohť taggad laiks, pee jauna mahzitaja eezelshanas, arri to padohmu isdarriht. Tapat arri raksta pahr Al-luffnes un Seltina draudschm, ka tahs arri taggad pat buhtu schfirramas un katrai faws mahzitajs dohdams, tapehž, ka abbas draudses kōhpā weens patš mahzitajs wairs newarroht labbi aplohyť, jo dwehsetu skaitš katrai preefsch sewis deesgan leels.

— Arri to lassam basnizas awisē, ka augstaka waldischana effoht wehlejuse, to luttēriřtu basnizu, kas irr pee Aleksandera-kōhpschanas mahjas (Alexandershöhe) Rihgā, tā eetaiřht, ka tai pašai buhtu faws paleefams mahzitajs, kas aplohyť ta aprinka draudsi. Rihgas basnizas preefschneeki, kas jau fenn tā wehlejuschees, to taggad nemšchotees isdarriht. —

No Pehterburgas raksta, ka Kreemu leelgabbalu karraspehks taggad teekoht ar jauneem schaujameem rihfeem isrihlohts un scha gadda beigās pa leelakai dalkai wiřs buhřchoht pabeigts. Karra leelgabbalu armija tad nebhřchoht nemas flitaka pahr tahdahm zittu semmju armijahm, bet wehl labbaka eelřch ta, ka winnas leelgabbali effoht řipri un tahđi, kas taiřni trahpa. Wiřfi řchee leelgabbali effoht ar rinkeem nostiprimati, ka newarr puřchu sprahgt un řchahweju maitaht, un wiřfi tee no palkatgalla peelahdejami. Agrakas mohdes leelgabbali wehl til effoht pee tahdahm batterijahm Sibirijā un Drenburgas kā arri Turkeřtanas karras-apriakōs.

No Pehterburgas. Finanzministerija nospreeduse atkal isdoht par 6 millioneem rubtu řihtas řudraba naudas, no ta 48tas prohweš řudraba un par 3 millioneem rubtu kappara naudas.

No Wilnas. Ka augsta waldischana wiřfā spehłā apachmusehš pahr kauschu apgaismoschānu gahđaht, to israhđa řchi sinna. Waldischanas awisē řinno, ka walřs-teefa nospreeduse inspektoru řkaitu pawairoht Wilnas řlohlu aprinka preefsch kauschu řlohlahm. Tais řeřchās řcha řlohlu aprinka direkzionēs effoht 14 inspektori, bet nu no 1ma Janwar 1870 tilřchoht wehl 10 inspektori peedohti klahť un tee katris par gadda lohni dabbuschoht 900 rubtus. Sa ar to řkaitu wehl nepeeteekoht, tad Wilnas gub. řlohlu waldischānai teekoht dohta wakka, pehž waijadsibas to řkaitu wehl pawairoht.

Ahrsemmes řinnas.

No Wahzsemmes. Pahr tahm daschadahm parlamentes un kauschu weetneeku řapulžehm un řtrih-

behm neko negribbam runnaht, bet řtabřřim, ka Wahzsemneeki Pruhřchu walřte řchehlojahš, ka kauschu řlohlahm peetruhřřtoht řlohlmeiřteri. Schahš behđas tur gan ne-effoht nelahđas jaunas un tadeht waldischana us daschadu wiřfi raudřřijuse tahš nowehrřt. Ta dewuse naudas dahwanu katram řlohlmeiřteram, kam isdewahš kahdu jaunekli pahrrunnaht, lai tas řlohlmeiřteru řeminarā us řcho ammato řataiřahš. Bet tapehž, ka řlohlmeiřtereem tur gruhťa dřřhwe un lohti knappa iřřifřchana, daudj newarreja us tahđa badda-ammata pahrrunnaht, lai gan wezjee řlohlmeiřteri, no truhłuma řpeesti, nesinn kā darbojahš, jaunektus pee řchahđa behđiga ammata peerrunnaht. Kad nu ir us řchahđu wiřfi newarroht daudj neko isdarriht, jo ir pašai algadřchu b:hrni negribbejuschi tahdu ammatu peenemt, tad nu waldischana isdohmajohť wehl zittadas řkunřtes, kā tohš waijadsigus putnus dabbuht řlasđōs eelřchā. Waldischana Elberfeldes bahriņu namma preefschneekēem uswehlejuse, turrenes audřekaus par řlohlmeiřtereem ismahžihť. Šchi pilřřehta gan to padohmu peenehmuse, bet ar tahđu řinno, ka teem tā ismahziteem řlohlmeiřtereem 3 pirmohš gaddus winnu pašu pilřřehta buhř řtrahđaht. Bet neweens netizž, ka ir tā isdohřchotees to buhřchānu labboht, ja ne-eetaiřřchoht pawiffam labbaku dřřhwi preefsch řlohlmeiřtereem, ka tee řawu gruhťumu ammatu warr řtrahđaht ar preeku un ne wiř ar nopuhřchānohš. — Wahzsemmes andeles-luggeem arween wehl effoht nedrořřcha braulřchāna pa řihnas jubru, jo turrenes jubras-laupitaji beesi ween luggeem usriřtoht un tohš pehdigi neween islaupoht, bet arri wehl kugga kaudis nokaujohť. Gan nu Ćiropas waldischanas tur jau tadeht turra leelus un masus karradampkuggus, kas lai andeles kuggus apřarga; bet tas arri mař to palihđsoht tadeht, ka laupitaju laiwās (jeb dřchunkas) effoht til weeglas un til řelli peldoht, ka winnas ahtri eespruhřtoht taiř neskaitamōs řeklōs jubras-lřłumōs, kur ne Englaudeeřchu karralaiwas newarroht teem palkat dřřhřtes un klahť peetiřt. Tadeht Wahzsemneeki nospreeduschi tohš no řawas pufes řuhťamus kuggus buhweht tahđus, ar to arri pa řeřlahm weetahm warreřchoht braulť.

No Ćřtreiřkijas. Ar teem Dalmazijas dumpineekēem wehl nebuht naw gals, — kā no tahm řajulřřchahm řinnoahm to warr noprařt. Ćřtreiřkeeřchi wiřřadus řchājamus un lauřchamus karrarihłus us tahm kalnu-weetahm effoht řawedđuschi, bet neko daudj newarroht isdarriht. Dumpineeki, pretti nahłdami us kauschānohš, breeřmigi brehžohť un ar to daschadu balsu lohžišchānu řaweem atahleem beedreem wiřfu pařinnojoht. Winnu řerwas eijoht teem no palkatas waijadsibas peegahđadamas un ar wahrdeem us duhřřhigu kauschānohš pařřubbinadamas. Kad karraspehks zaur kahđu dumpineeku pilřřehtu zauri gahžis, tad wiřfeem nammeem bijuřchi lohgi aiřwehřti un baltee karrogi klahť pee-

sprausti par sismi, ka wianni meeru turr. Bet kad nu wehlat prowijanta un tarra-rihku wesumi zauri gabjuschi, tad kahda leela namma lohgi atwehru-schees wakkā un is namma saktuschi schaut wirsū, gribbedami tohs wesumus nokemt. Bet par laimi wehl 3 regimentes saldatu no passatas nahkuschas, tabs wilt-neelus kreeti pahmahzijaschas. Stahsta, ka Montenegreeschi dumpineekeem sinu dewuschi, lai tee wehl 4 neddefas weeni paschi isturroht, tad schee ar 40,000 wihreem nahtschoht palihgā. — Atkal zitta sinna teiz, ka Montenegras sirsta flktehrs dumpineekeem ar sirsta pawehleschanu effoht rakstijis, ka wiannu nelaima arri schohs apbehdinoht, jo wianni to newarroht teem nogreest. Lai labbat raugoht ar sawu keiseru faderrecht, bet ja to wairs newarroht, tad lai aisstahwoht sewi kā warredami. Lai dohdotees us wiannu rohbeschahm un kad tur buhschoht aishahkschi, tad schee ar winneem kohpā dallischocht labbu un kaunu. Ar to wis naw fazzijis, ka wianni teem gribboht palihdseht lautees, bet til winneem lihdscht nohtē, to tee newarroht leegt, tadeht, ka wianni teem tautas brahti.

No Londones. Jau no pascha eesahkuma, kad to Suezes kanali taifjahs rakt, Englandei tas nebuht nepatikka un ta to spehdama tam darbam runnaja pretti, — jo tai nepatikka, ka wiffas zittas Ciropas walstes tad dabbutu taifnu un ihfaku zeku us Rihl'Indiju, kur wianni ween lihds schim tee lungi. Tadeht nu, kad ta kanale jau gattawa un ar tahdu leelu preefu un gohdu atwehrtā, tee jau pa sawahm awisehm sinno, ka kanale ne-effoht wis lahga, un ka tee un tee fuggi jau us feltuma us-fkrehjuschi. Woi nu tas teefa, to wehl nelahdas zittas awises naw apstiprinajuschas un tadeht arr' negribbahs wis tizzeht. Lai nu gan wianni tā flaudigi spreesch, tomehr zitti kohpmanni jau sahocht buhweht tahdus andeles fuggus, kas pa feltu uhdeni warr peldeht un tee usaemmoht zaur scho kanali fraltes us Indiju west dauds lehtaki, ne kā pa wezzo tahkako juhras zeku. — Salka, ka schahs kanales deht daschahm Ciropas walstehm sawa andeles buhschana ja-etaifocht zittadi, lai flahdē nekristu.

No Spanijas. Spaneeschu waldischanai ar kehina ismekleschanu flaidri kibbele. Kā rahdabs, tad ar to Genuas herzogu, jeb Italijas kehina brahta dehlu arri nelas ne-istiks, jo lai gan kehinsch tam ne-effoht pretti, tomehr herzoga mahte pah to negribboht ne sinnaht. Tapehz generata Prima apsohlschana, — ka herzogu pateest dabbuschoht, paleel weltiga. Tad nu laikam buhs atkal jadohma us zitta, bet kahdu dabbus, to newarr sinnaht. — Wezza kehineene Isabella sawu dehlu labpraht gribb tai gohdā eestumt un til tad ween sohlotees atsazziht, kad Spaneeschi tā darrischocht; bet kas tad nu behda pah wiannas atsazzischanohs woi ne-atsazzischanohs.

No Italijas. Zittas awises raksta, ka Stali-

jas kehina flimmiba effoht pawalstneelus ditti fa-beedejuse, jo dauds ne-effoht truhzis, ka wianni sawu labbu un teizamu kehiniu zaur nahwi buhtu pasaudejuschī. Til taggad ihsten effoht atsinnuschī, zil tas kehinsch winneem wehrts un ka tas weenigi prohtoht kohpā faturrecht taggadejo Italijas fajakuschō buhschānu. Tur pretti atkal zittas awises kehina wahjibas atklahj un wianna gohdu laupa kā spehdamas. Tabs salka, ka kehinsch effoht leels tehrmannis un naudas isfchekhebejs. It gaddā winsch pagehroht wairaf naudas preefsch sewim un tehrejoht aplam us walstes rehina. Tahds pats un gandrihs wehl leelaks tehrmannis effoht wianna dehls, tas frohna-prinzis. Tapehz nu pawalstneekeem hijis hail, ka wezzais nemirstoht un schee nedabbujoht wehl leelaku tehrmanni un t. pr.

No Rohmas raksta pah to bislapu sanahlschānu us konzihli tā: Gandrihs 150 bislapi jau effoht atreisojuschī, bet pelau-kahrigee Rohmneeki dikti peekrahpjotees, jo leelako daktu no teem pahwests pats pabarrojoht no sawa kehka un ruhmi arr teem gahdajoht pats. Til tee baggatee paschi us sawa makka dschwē etaifjuschees. Bet to arween dsird, ka trohlnis buhschoht leels un ka konzihle gan agraf nebeigschotees, ka nahkoshā gaddā ap Pehtera deenu. Kā Franzijas preesteris Hjazints us Ameriku aishbedsis, tur sahtschoht awises rakstibt, tā taggad arri kahds Chstreikijas preesteris Antons wahrdā no Linz pilsehtas, rakstijis grabmatu sawam bislapam, ar to tas pawiffam atfalkahs no garriga ammata, lai gan jau 50 gaddus wezs un lai gan bislaps ar mihkeem wahreem to wehl gribbejis peelabbinaht. Arri tas palischocht par awischu rakstitaju.

No Konstantinopeles pah to sultana eenaidu ar Egiptes wize-kehinau wehl raksta tā: sultans til nogaidoht, kamehr prohjam aishreisohs tee augstee weesi, kas pee Suezes kanales atwehreschanas us Egipti gabjuschi, tad winsch greefschoht sawam kasshofam kauno puffi. Turflaht winsch zittu walstu padohmus nelahdus schinni leetā negribboht peenemt, bet pats darriht, kā wianna pascham tihf. Tas sribda eemesls, kas teem wehl irr, mums jau sinams, un sultans pastahwoht us to, ka lai apnemahs naudu preefsch Egiptes ne leeneht bes wianna wehleschanas un ja to ne, tad wize-kehinsch wairs nepalischocht Egiptes waldineels.

No Egiptes. Suezes kanales deht Kairo pilsehtā sapulzejuschees wiffadu semmju weetneeki, kas pah to norunna, ka lai us preefschu schinni jaunā andeles zekā wiss eetu pehz kahrtas, tas irr, kahdas teefas teem kanales brauzejeem peenahkabs, kas teem wehrā jaleek, kas jamaksa un t. pr. To wiffu gan tē farakstischocht, bet nosazzischanā un apstiprinaschana palischocht waldineekeem pascheem. — Tee lungi tē atkal no jauna gauschi wehlejuschees, ka wiffas tautas peenemtu to lilkumu: tarra-laitā ee-

naidneefu semmes andeles-luggus un winnu mantas neaiskahrt, ja til ween tahm naw starpâ farrakontrebände arr. — Pats schahs kanales augstakais inscheneers v. Lesseps arri deesgan buhs dstrdejis, ka eenaidneefi winna kanalei nelabbu flawu zelt; tadeht winsch us Giropas awisehm pa telegrafu at-laidis no Ismailes schahdu sinnu: „Tahm blehdigahm sinnahm, kas dsennahs Suezes kanali par nederrigu notaisiht, dohdu pretti schahdu leezibu, ka pa 10 deenahm 50 luggi, ar 35,000 muzzu swarru no Port-Saidas wiffu to kanali us preefschu un atpakkat zaur braufuschchi. Dambji neweenâ weenigâ weetinâ naw fastahdeti.“ Gan tas gohda-wihrs wehl dauds un daschadi tiks kaitinahs zaur eenaidneefu blehdigahm sinnahm.

No Afrikas. Kad zittâs pasaules mallâs kâ Afriâ, Amerikâ un Australijâ kahbs karschs iszellahs, tad to drihs dabbutjam sinnaht, bet no dsittahs Afrikas, kur tee mafes kehneki weens ohtru aptarro, retti kahdas sinnas muhsu aufis nahf, tadeht, ka Giropescheem tur grubta pee-eeschana un bailiga dsihwe. Taggad awises lassam sinnu, ka Afrikâ pee Bonni uppes ta pilssehta Bonni Stâ April f. g. effoht gluschchi nodegguse, to tublin atkal it ischakli par jaunu effoht usbuchuschchi, — bet nu 14tâ September ta pilssehta par ohttreis nopohstita zaur farru. Diwi warrenek kauschu wirsneeki no tabs paschas pilssehtas tâ fanihduschees, ka fawus laudis laiduschchi weenus pretti ohtreem un schahmuschees neween pilssehta ar leelgabbaleem, bet arri us uppes no 8 laiwahm, kamehr weens tizzis pagallam uswarrehts, jo tam krittuschchi 500 wihri un wairat kâ 3reis til dauds sakappati un sadraggati us niknato paganisku wihsi; tas pats arri saudejis 70 leelgabbalus un pilssehta, ta atkal gluschchi pohstâ. Mejsch wissapfahrt mudschocht no isbehguschcheem pilssehtneeseem; — turpat arri dauds pufsdshwi gukocht sawâs af-finis un bes teem libkeem, kas tē bijuschchi redsami, dauds zitti pluddojuschchi pa uppi. Uswarretajs wirsneeks praffijis no uswarreta par meera-derreschanas algu 1000 muzzas palmu-eljes un pehzat salihuschchi par 200 muzzahm, jo schi elje effoht winnu leelata un dahrgata prezze, un schahs andeles deht teem tas nemeers iszehlees, zaur to til dauds zilweli gallu dabbutja un wiffa pilssehta tilla isphostita.

Wittas jaunas sinnas.

No Rihgas. Swehtdeenâ 16tâ November tilla Rihgas Latweeschu beedribas jaunâ nammâ pilniga beedribas sapulzeschanaht noturreta. Schinni sapulze beedribas pederrigi apspreeba daschas pee beedribas eefschigas buhschanas waijadfigas leetas. Starp zitteem nospreedumeem irr ihpat tee swarrige, ka no beedreem maffajama gadda nauda preefschnahfeschâ gadda deht leelafahm isdohschanahm, kas beedribai sawâ jaunâ nammâ raffischotees, irr pawairola, tâ ka nahfeschâ gaddâ katram beedram 3

rub. gadda naudas jamaffa; bet beedris dabbut beedribas sihmi bes kahdas ihpaschas atlihdshinaschanas; ohtrs swarrigajs nospreedums: beedribas ammatôs, kâ runnas-wihri un preefschneeziha naw iswehlami, kas no beedribas par sawahm darboschanaht gadda lohni dabbut. — Pehz apspreefschanaht beedribas weeneepreefschneeks R. Thomsons turreja runnu par zilwefa meesu, isteikdams, no kahdahm daffahm zilwefa meesa falitta, un kâ schihs daffas ar berribu zilwefa meesa nahf un ar to saweenojahs. Beidsoht runnatajs teiza, ka winsch us preefschu par zilwefu meesu wehl tabtati stabstischocht. Ar scho runnu Rihgas Latweeschu beedriba irr sawâ jaunâ nammâ pirmo waggi us to leelu lauku dsinnuse, to winna usnehmusees kohpt. Mehs drohschi zerram, ka tee, kas pee schi darba warr lihbs strahdabt, neatrausees, un ka tee, kam prahta apgaismoschana ruh, nebuhs kuhtri pehz tabs dshtees. S. A.

No Rihgas. Winna festdeenâ, 15tâ Novbr. no muhsu tirgus peena mohderneeki ar saweem wesumeem tilla sawesti polizejas preefschâ, kur winnu prezze tilla pahrmelleeta. Leela daffa samaitata peena un krehjuma tilla isgahsta semmē un wiffai plahnam — lai gan nesamaitatam — peenam pawehleja krehjumu kahrt peeleet. Gauschi wehlejama leeta buhtu, kad wissmasal weenreis katrâ neddekâ, nenofazzitâ deenâ tahda ismelleeschana notiktu, tad laikam wiltneeki sawu blehdigu samaitaischanas nikki atmetu.

No Pehterburgas. Pehterburds'neeki nefenn awises schelohjahs, ka pee winneem gaffa paliktuse brihnum dahrga un paschi meesneeki nesaunotees fazzihf, ka wehrschâ gaffa drihs maifaschoht 25 kap. par mahrzinu. Tomehr leela dselsu-zekku beedriba apleezinoht, ka, lai gan tas dselsu-zekka tilts us Wsta uppes nodepsis, gaffa wairat effoht westa us Pehterburgu nekâ pehrnajâ gaddâ. Tad nu nekô zittu newarroht dohmaht, ka to, ka tee gaffas andelmanni tadeht, ka tas tilts fadepis, sawâ starpâ norunnajuschchi, ta eemefla deht gaffu labbi fadahrdshinaht un pilssehtas eedshiwotajeem naudu isspreeft. Waldischana subtijuse us zekkeem israudsiht un at-radduse, ka tilla nodegschana lohpus nemas nekawe us Pehterburgu west un waldischana wehl Warschawas zekâ muitu par eewaddameem lohpeem at-laiduse lehtafu, — no ka tad nahf ta dahrdshiba? Pehzat tal peenahfts, ka lohpu-kuptschchi leelu pulku lohpu winn'pass' Wsta uppes noturrejuschchi, gaididami, lai gaffa Pehterburgâ paleef labbi dahrga, ka winni tad warretu labbut pelnu dsiht.

No Pehterburgas. Schejenes behrses-awises darra sinnamu, zil fabriki wiffâ Kreemu semmē un kahdas prezzes tee strahda. Kohwillas fabriki Giropas Kreemu semmē irr 759 ar 122,000 strahdneekem, kas ilgaddâ fastrahda prezzi par 91½ millioneem rublu. Linnu fabriku irr 111, ar 2000

strahdneekem, kas ilgadda isstrahda prezzi par 10½ millioneem rubtu. Kannepu- un sibda prezzes 139 fabrikds 3000 strahdneeki fastrahda par 4 milioneem rubtu. Willas fabriki irr 635, kur 94,000 strahdneeki fastrahda par 50 millioneem rubtu prezzes.

No Karkowas gubernijas raksta, ka tur Achtiokas aprinkt kahds semneeks Lefsnel wahrda, effoht eezelts par meera-teefas lungu. Schis wihrs, kas gan nekahda ffohlā naw mahzihts, irr til gudrs un prahstigs, ka tee semneeki tur wiffas leetās winnam ustizz un katrā strihbē pee wianna padohma mekle. Urri ta widdus muischneeki un teesu-lungi winnu turr' gohda un kad wiasch mahzitu kauschu pulkā atrohdahs, tad lai gan meenteesigi, tomehr gohdigi un zeenijami isturrahs; fawas kahrtas kauschu widdū buhdams, wiasch ar fawu gohdu nemas nezildahs, jo wiasch nebuht negribb no fawas kahrtas schkirtees. Tapeh3, ka wiasch turrigs wihrs, zitti laudis isdohmajufchi, ka wiasch effoht kur mantu atraddis, bet wiasch ikreis teem fakka, ka mantu katris warroht atrast fawā paschā darbā. Winnam kà meera-teefas lungam, peederr ihpaschs gohda-wahrds un stipri ar seltu isrohtahs mundeera swahrks; bet wiasch ar to nebuht neleppojotees un tiffai retti, — kad wiffai wajaga, to gohda swahrku apwelkoht.

No Grodnas telegrafs sinno, ka 11tā Nowember starp Bresti un Noweli poste tikkuse aplaupita, un postillons tāpat kà arri postes puifis no-kauti. Skaidrakas sinnas pahr scho warras-darbu laikam dabbusim us preefschu.

Jannakahs sinnas.

No Bukarestes, 24. (12.) Nowbr. Rumanijas firsts Kahrllis un firstene Eljabete patlabban ar leelu gohdu tē pahrraisoja. Wiffi laudis preezajahs; birgermeisters pee winneem isdarra to laulafchanu no teefas puffes. Paschā tai briedi teek 50 pahri Rumaneeschu laulati.

No Hamburgas raksta: No Kairo tahda sinna nahuse, ka diwi Siropas leelwaldineeki wize-kehni nam to padohmu dewufchi, lai tas pats eijoht us Konstantinopeli, ar sultanu islihdinatēes.

No Rudolstattes, 26. (14.) Nowbr. Schoricht pulstsen 3 nomirra Schwarzburgas-Rudolstattes waldidams firsts Alberts; mantineeks prinzis Georg usachma to waldischanu.

No Westes, 25. (13.) Nowbr. Zittas awises stahsta, ka keiserene nereisofchoht wis us Rohmu, kà agral gan fohlijahs.

No Madrides, 25. (13.) Nowbr. Bivil-gubernators fchodeen islaudis pawehleschanu, ka lai wiffi tee, kas nepeederr pee milizeem un kam tomehr irr farra-eerohtfchi, tohs pa 3 deenahm nodohd pee polizejas.

Widsemneeks un Rihdsineeks.

Widsemneeks. Labdeen, mahjneeka papp! Woi preefsch mums arr ruhmes buhs?

Rihdsineeks. Labdeen, labdeen, Widsemneeki! Brauzat til eelschā — par ruhmi gahdaschu — ta jau manna behda.

W. Neds schē, schwahger, woi es Lew jaw mahjā neteizu, kà schis mahjneeks prahstigs wihrs, kas gohdu proht.

R. Brihnums gan buhtu, kad Rihdsineeki nesinnatu tam gohdu doht, kam gohds peenahlahs. Par to tad mehs mahjneeki lai wehl wairal preezajamees, kà kad dabbutjam fatiltees ar prahstigeem gruntineekem un walsts-preefschneekem; ar tahdeem tal warr kahdu pateefigu wahrdu par Latweefchu buhschanu pahrrunnah.

W. Ko lai nu runnajam, — taggad pee mums gruhiti laiki; jo keshas effam pee mahju pirkshanas isbehrufchi, un kad tahs tulschas, tad arr galwā padohma truhft.

R. Nu schis gads bij jums labs gads; nu warrefeet keshas atkal pildiht.

W. Gohds Deewam! to jaw newarram fazziht, ka flirts bij, bet pee mallas list arr nefa wis newarresim. No labbibas ko pahrdohht nefas ne-atleek, jo magasinā wehl pehrnaji parradi ja-atlihdina. No linn'fehlahm ko eedabbutjam, no ta til knappi ko peeteel fittes, fahli, dselsi un zittas mahjas wajagdsibas eepirkt. No linneem, kas wehl naw gattami, lungam par mahju prozentes un kalpeem lohni ja-eedsenn. Kartuppetu warrbuht kahds puhrs atlits ko pahrdohht, par to atkal fainneezei un meitahm kahds lakkats woi preefschauts janopirkt, un tā tad pascham par faweem sweedreem un puhlehm neatleek ne dserrama nauda.

R. Bet kur tad nu wehl tee leelee ahbetu dahrsi, bishu-strophi, wehrfchi, aweni, sweests, peens, wistas, zahlifchi, pauti un t. pr.? woi tee wiffi arr nesaleen fainneeka naudas futni? — Buhtu til ko no schihm mantahm eeweddis, tad redjetu, ka Rihdsineeki naudu makfa. — Bet kà tas nahf, kad ar tulscheem wesmeem us Rihgu brauzat? Laikam atkal jaw kahdas darrishanas pee teefahm? Tas jaw irr ta nelaimē pee muhsu laudihm, ka wianni bes prozefehm nemas newarr dshwoht; wianni to wehl nemas negribb atficht, ka meers barro un nemeers pohsta; tehre laiku uu naudu un nemas neaprehina, ka laifs arr tibra balta nauda irr.

W. Waidst', bratschta, Tu jaw nu fah3 muhs usfmeet. Meks fawā puffē Rihgas teefas nemas nepasihstam, — muhsu deht tahm darba peetruhtu. Prettineekus un resgattus mehs turpat mahjā pee pagast-teefas pahrmahzam; ko perram to eeperram, ko leekam to eeelkam frahtinā, un tad irr wiffahm prozefehm gals.

R. Irr jaw schē Rihgā par Subsu pehreeneem un frahtineem deesgan ko klaufitees. Subs ar teem taggad, kur pascheem ween ta warra rohkā, wehl stingrati apeijatees, nekā tannis laikds, kad muischa pawabdu walbija. Tannis laikds, kad schē Rihgā kahdu jautaja: ar ko teefajees? tad allasch mehdsja atbildeht: „muischa lilka manni beswainigu pee pagast-teefas nosuffah, — taggad biju pee hosgeriktes

ar appeleereschanu usdohtes," jeb: „leelstungs leelu renti praffidams dsenn no mahjahm ahrâ, — jaet pee general-gubbenatera schelotees," un t. pr.

W. Woi tas arr nebij taifniba?

R. Bogaid! Klausces kà nu taggad ta dseefma fkaun. Kad taggad fahdam praffa, to pee Rihgas teefahm mellejoht, tad atbild: „iateefajahs ar pagast-teefu; ta man pahri darrijust," wai: „galawina wairaf us rehkina uslizzis, kà isbewis," jeb: „walstis-waldischana ar pagast-teefu nemas nefateef, un mums, walstei zaur to grubtums nahf; ja-eet pee komiffijas padohma luhgtees," un t. pr. Luhl', tahda irr semneeku scha laifa fatizziba un weenpraktiba! Winni weens ohtru fkausch un nizzina un nemas neapdohma, kà kad wiffi strahdneeki pee weena darba fatizzigi un weenpraktigi kohpâ strahda, tad tas darbs allasch ahtri us preefschu eet un wiasch irr labb.

W. Tu jaw til notiffumus stahli kas pee Mal-leneescheem ween warr notift, kas wehl liffumus nesinna un ne-atsihst, kas brihwiba irr.

R. Nefâ, draugs, es Tewim pastahstischi stikli, kas tahdâ Widsemmes widdû notizzis, no ka meh's Rihdsineeki fakkam: „tur dsihwo gaischi laudis." Niswaffar pat tē bij no ta gabbala kahds fainneeks eebrauzis, kas arr gruntineeks irr, un stabstija, ka schis no walstis-waldischanas un pagast-teefas nekur wairs patmehrumu newarroht dabbuht, effoht scho tã eerekuschi, kã kahdu raibu funni, un kapeh'z? tapeh'z, ka naw peh'z galawinas aprehkina desmit t. fudr. no dahldera maksajis, to teefas- un skoblas-nammu eefwehtischanas-deenas walkarâ to nodfert.

W. Woi tas kahds kauns jeb greh's, kad glahfi wihna nodferr? — Meh's, Widsemneeki, tahdus kohpu-nammus, kur tillabb' keiseram kã nabbagam datta flah't, mehdsam tã eefwehtist: papreefschu noturram Deewa-wahrdus, pa starpahm swehtas un jaukas dseefmas dseedadami un tad peh'z tam ar glahfi wihna usdserram wesselibas sawam Semmes-tehwam, lungeem, buhwannem un zitteem labdarritajem.

R. Tas irr gluschi labbi; ir meh's, Rihdsineeki, tã darram, bet — allasch ar mehru un gaufo. Lusteschanahs, johfoschanahs un plahpaschanas newarr tahd's brihsch's un tahd's weetâs rahditees.

W. Kas tee par wahrdeem? Woi tas irr aplam, kad meh's wiffi kohpâ buhdami gohdigi par schahdahm, tahdahm leetahm pahrrunnajam? — Ah, es saprohtu, Tu gribbi lai meh's peh'z wezzas tehwu-tehwu mohdes kroggû galdina gallâ sawas waijadibas pahrspreescham. Nefâ, tee laiki irr pagahjuschi, kur . . . . .

R. Tu manni nesaprohti, es nerunnaju no „gohdigas runnaschanas," bet no „aplama's tehrsefchanas" un „nepeellahjigas lusteschanahs," — un tadeht falku: meh's tahdus laikus abbi nepeedsihwosim, kur laudis fanah's teefas- woi skoblas-nammâ lustes un johkus dsiht. Lai taggad tahd's apskatta Widsemmi, kas to preefsch desmit gaddeem redsejis, tam buhs jabrihna's par teem leeleem un flaissteem ehrbergeem,

to fainneeki pa to starpu sabuhwejuschi. Woi tur wakkas brihsch's lautini newarr sapulzetees un preezatees un lustetees zil til naggi nefs.

W. At Tu dohma, lai meh's weena fainneeka ehrbergi wifs pagasts fanahkam un . . . . .

R. Ne tã; es dohmaju, ka til raddi un draugi ween. — Bet pazeetees wehl drufku; isrunnasimees lehnâ garrâ. Es Tewim wehl gribbu to beigumu isstahstih't no pirmit peeminnetas teefas- un skoblas-namma eefwehtischanas. Tur bijis tã: peh'z beigteem Deewa-wahrdeem mahzitajs — kam to deenu wehl zittas darrischanas preefschâ bijuschas — til to knappi ahrpu's durru bijis, kad jaw forki no schampanjeru puddelehm gaisâ sprahgufchi, un kad to isbeigufchi, tad nehmuschi til sibwo un bairischi preefschâ. Tã tad galwinas kreetni fasilbijusch'i, eefwehtischanu ar danzi pabeigufchi. Ohtrâ wai treschâ deenâ peh'z tam wehl tuffchas puddeles pa kakteem kohpâ lassijusch'i. Salki nu pats, ka warrâ un waldischana tad nu winni to ehlu zaur tahdu eefwehtischanu nodewufchi? woi Deewa jeb wella? — Woi no schihs ehlas, kurrâi tahds eefahkums par grunti list's, warr derrigus taifnibas un gaismas auglus sagaidiht?

W. Hm! Tur jafalka tã: kã tu darri, tã tew noteef.

R. Un tad nu scho fainneeku, kas peh'z sawas atsih'schanas pretti turrejees „to walgu kohpâ wih't," to tad nu buhs nemt us naggeem, winnam parahdih't, ka: Tew buhs to darriht, to meh's pawehlam. — To lai nu fauz par brihwibu, fatizzibu un weenpraktibu? — Tadeht es allasch pastahwu us to: kamehr laudis nemannifees schah's trihs mantas labbaki apkohpt, tamehr meh's arr no teem jauneem teefas- un skoblas-nammeem to ihstu gohdu un labbumu, to fauz par tautas gohdu un labbumu, nesagaidisim.

W. Nu, nu, wezzbrahl, ne-uspuhtees til breesmigi! Iuh's, Rihdsineeki, arr ne-effat wis tee labbee un isredsetee. Iuh's mahlat gan Widsemneeku azzis tohs skabargus eeraudsiht, bet paschi sawas tohs bakkus wis neredsat. Es arr warretu daschu labbu stikli un nicki no Iuhfu gohda pastahstih't, bet woi es pasauli isteefaschu.

R. Rihga un Widsemme, tur irr leela starpiba. Schè, Rihgâ, us masa semmes-gabbala dsihwo daudf kauschu no daschadahm tautahm un tizzibahm kohpâ, — tē weens ohtram knahba un pleh'sch, kur til ween flah't teef; bet to jaw newarr semneeks par meh'ki nemt. Es pats Tew warretu par daschu nedarbu stahstih't, bet — lai paleef us ohtru reisi, — scho-reis deesgan runnah'ts.

W. Man arr runnajoh't mutte lihri faufa paliffuse, eefim nodferrim us fatil'schanah's kahdu pudbeli allus.

R. To warram darriht.

Atgainschanahs.

„Kas ohtrau gohdu warr laupist, ja winsch pats to few netaupa!“ — tahdus wahrduš ne wiffai ilgi atpaffat kahda awiſe dabbujam laſſiht, un ar kurreem ta awiſe taiſnojahs, tad winna kahda wihra gohdu bij aiſlahruſe. Bet brihnumš, ta ſchohs ne wiffai tuſſchohs wahrduš runnataja patte tit driht jau aiſmiruſe! Newarr ihiti noſkahrſt, woi neſajehgſhanā, jeb tiſchā prahtā taš notizzis, ka ta awiſe Mahjas weefim gohda-aiſtiſſchanu pahrmef-dama, arri zittu wihru wahrduš negohdā aiſnemm, lai gan no eefahuma tā iſrahdahs, itt ka kahdu gribbetu aiſſahweht. Bet, lai gan buhtu ſchehl redjoht, ka kahds ar nederrigu raugu maiſi taiſahs zept, laut gan nepaneſſami klauftees, tad turklaht arr tahda wihra wahrds teef min-nehts, kurra truhdeem wehl gohdu parahda, tad tomebr katris patš fewim taš pirmals tuwakajs. Katris lai patš fewi papreeſch aiſrunna un aiſſahw. Behrneem, ſee-wiſchlahm un ſlimneekeem waijag pehrmindera, wiſcreem ne. Mahjas weefa redatzija tadeht arri ſchinni leetā tittai fewis deht runna. Kur irx taš wihrs, taš to pahrmefstu launumu nemſees winnai peerahdiht? Kurra gohda-wihra wahrdu winna neleetiſi jeb nejehdſigi walfajuſe? Wehs tahdu nepaſiſhtam. — Wiſtri, kaš tantai par labbuſtrah-dajuſchi, un wehl ſtrahda, allaſch irx un palifš zeenā turrami. Kaš ſawas garra dahwonaš tuwakam par labbu bruſke, maldidamus uš riſtiga zeſta pagreeſch, pakrittufchu pazell, nogurruſchu atſpirdſina, taš peeder pee gaiſmas behrneem, tam peeder tantaš pateiziba! To Mahjas weefis lihdſ ſchim atſinnis, tā darrijs un darrihs, un zil ſpehdams aiſſahwehs netil ween ſawu, bet katra gohda-wihra gohdu. Pahr geſtu netiffumeem nekad tam naw jabihſtahs, bet teem ſpeegelis jazell preeſchā, lai fewis paſchus tur eerauga. Un to winsch darra zaur lihdſi-bahm, ſmecklu: woi zittadeem ſahſteem, iſdohmatuš wahrduš peeliſdams, weenteeſibā woi johzigā wiſſe runnadams un pamahjdams. Ja nu kahds to par taunu nemm, tad taš lailkam ſawu waigu tahdā ſpeegelſ eeraudſiſis un par kahdu ſawu paſchu netiffumu duſmojahs. Bet ſinnamu gohda-lauſchu gohdu aiſlahrt, taš lai paleet tahtu no mums, un arri no teem, kaš tā ar cenaida prahtu mums nepel-niſuſcheem kahdu nepreeſchlihu mekleu pahrmef, tapelz, ka winna leelafais preeſ irx, arri meddū ruſtkumu mekleht un atraſt.

Redatzija.

Grahmatu ſinna.

See Bafmeiſter un Bruſer grahmata bohde, Rihgā, iſnahluſe un turpat, ka arri pee W. F. Häcker un Ernſt Plateš irx dabbujamaš:

Kahsurunnas, to preeſch derrineekeem ſarattijis Janniš Meier, wezzaiš Jaun-Luzes ſwannis, taggad Sat-tifu ſkohlmeiſteris. Preeſch-wahrdu peeliſis A. Die-lenſtein, Dohbeles wahzu draudſes mahjitaš. Maſſa 15 ſap.

Andeles-ſinnaš.

Rihgā, 21. Nowbr. Laikš wehjainš un fauſe. Linu-irguš. Schinnis deenā maſſaja par krohna linneem 40 lihdſ 58 rub. un par bralka no — lihdſ — rub. par birſawu. Brahletas linu-ſehlaš — rub. — ſap. par muſzu.

Stihla andele. Puhrs ſweeſchu 4 r. 75 l. — lihdſ r. — l., rubſu 2 r. 80 l. lihdſ — l., meeſchu 240 ſap. lihdſ — l., auſu 1 rub. 30 ſap. lihdſ — l., par puhr. Puhrs ſweeſchu milku 4 r. 80 l. rubſu milku 2 r. 60 l. lihdſ — r. — ſap., bihdeletu rubſu milku — r. — l. meeſchu putraimu 3 r. — l., lihdſ — r. — l., griſku putraimu 3 r. 50 l. lihdſ — r. — l., auſu putraimu 4 r. 20 l., grubbu putraimu — r. — l., ſirna 3 r. 50 l. lihdſ — r. — l., tartupelu 1 r. 20 l. lihdſ — l. Pohds ſweeſta 4 r. 80 l. lihdſ r. — l. Maſſa ſahls: ſar-lana 6 rub., 25 l., balta rupja 6 rub. — ſap. ſmalta — rub. — l., almena ſahls — rub. — ſap. — Silkeš laſdu muſzā 12 rub. 50 l., eglu muſzā 11 rub. 50 ſap.

Raudaš irguš. Walſis banta biheteš 88 rub., Wiſi uſſal-lamaš kihu-grahmataš 100 rubl., neuſſalkamaš 93 rubl., Rihgāš kihu-grahmataš — rub., Kurſemneš uſſalkamaš kihu-grahmataš — rub., 5 procentu ušdemu biheteš no pirmas leeneſchanaš 154 rub., no ohtras leeneſchanaš 159 rub. un Rihgāš-Dinaburaš biel-ſu-zeſta aſtijaš 124 r. un Rihgāš-ſelgawaš dſelſi-zeſta aſtijaš 104 rub.

W. G. N. N 122 laſſam ſcho fluddinaſchani: No Steeneš miſchjaš pagaiſta-teeſaš, Balmeeraš kreſe un Leep-uppeš baſnijas-draudſe, tohp zaur ſcho ſinnamš darrihs, ka iahš ap-paſſa Steeneš-miſchjaš peederrigaš Palna-ſinte un Lejaš-ſinte mah-jas 28. Newember ſ. g. walſis-teeſaš mahjā uš torgu wairal-ſohli-ta-jeem tiſš pabrdohtas. Tad nu zaur ſcho wiſſi un il katris, kam pa-tiſchana buhtu, teef uſaizinati, pee laika tai minnetā deenā pee ſchis pagaiſta-teeſaš ušdohtes; ka arri lauram ſohli-tajam weenš ſalogs pa-gaiſta-teeſai par drohſchibu buhš ja-eeamaſa, turſch lihdſ peretorgaš deenat tiſš eeturrehts. 2

[N 117.] Steeneš miſchjaš pagaiſta-teeſa, 10. Oktober 1869. Preeſchſch: Andrei Wehrſin. Stihw.: P. Skujin

No zenſures amwchledts. Rihgā, 21. Nowbr. 1869.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

Sluddinaſchanaš.

Schaujamee un jakſe-rihtl tā: rewolweri ar 5, 6, 8, 10 un 12 ſchahweneem lihdſ ar gatta-wahm patronehm, ween- un diwſtohbri piſtoles un terzeroles ar lohdes leiſamam vormitehm, ſkrohtes un ſirna-lohdes, ſkroſchu maſſi, pul-weru raggi, jakſe-naſchi un toures, ſunnu-ſaites, luppucini no wiſſadajam ſortehm un dauš zitta-das ſcheit peederigaš prezzes teel turretaš un til-lab pulkā ta pa weenam pahrhohtas lai

J. Redlich

gruntigā

Engliſchu magaiſhne, Rihgā.

Ja pehrwju- un prezzu-bohde (irſchu galwa)

darra ſinnamu, ka winna beš ſchis wezzas boh-des wehl ohtu Ralku-eelā N 2 (agralaju Thieſa bohdi) ar to wahedu

„pee labba wezza drauga“

uſnehmufe. Abbas bohdes apjohta labbu un lehtu prezzi tā p. p. zukturu, ſappija, lehu no baſchadajm ſor-tehm, tāpat arri pehrweš, tā: indigo, loſchenilſi un loſchenilka-paſtu, eſſtraku un wiſſadaš ſortes antlinu, woi ſchidru jeb pulweri. 2

See no taš jaunezeſtaš Rihgāš kihu-beedrihaš (Hypotheken-Verein) ſchiter-eelā N 6, iſdohti 5 1/2 procentes neſdami ſano-brithi irx par 3 1/2 procentehm no 85 rubli uš 88 rubli zehluſcheš, ſamebr zitti labbi papihri, tā no birſchu-ſanajm redſams, kritruſchi. 2

Šad nu ſcho papihru wehritiba gan teefſham wehl augumā augš, tad tohs paſchus arri walſi-lahdehm itt labbi warr peedabwah. 1

Ihſieno melno wiſtu wiſſlehtaji pahrhoſo P. F. Weſtkanow, Ralku-eelā N 9.

Pakulas wehet Wangoſchōš papihra ja-2

A. Th. Thieſs, wezzala

Engliſchu magaiſhne Rihgā,

warr dabbuht durru-, lehu- un preeſchſkarramaš atſleghaš, lohp ſlenges, aiſſchaujamohš un engeš

Maſſawaš Abr-Rihgā, tai mahjā uš Jaunaš- un Kalleju-eelaš ſuhra N 27, teef pabrdohtas ſchahdas man-taš: 1 karreeta, 1 kaſeſchka, 1 kibitka, ſamma-naš, leelaš (ſubermannu) un maſaš raggawaš, lohti un baſchi zitti krahtu.

Preefch Behsilm un winnas aprinka.

Ar scheem raksteem darram sinnamu, ka mehš 1. Oktober f. g. Behsils effam eetaifjuschi

wadmalu un drahuu bohdi,

un tur peedahwajam schahdas prezzes wadmalu no rupjakahs lihds smalkato sorti, bukstinu no wiffahm mohdes sortehm, kohf-willas biffchu-drahnas; dahmu kleitu-drahnas willanas un pufswillanas, arri fattunu wiffwiffadu linnu-drahnas, sihda, kohf-willas un willanus galwas-laktatus, no jaunatahs sortes willanu apleetamohs laktatus preefch dahmahm; tapat arri ad-damas- un auschamas-dsijas no wiffadahm pehrwehm. Wiffas prezzes irr no labbakahs sortes un teel pahrdohdas par to lehtako zennu. Turklacht arri sinnamu darram, ka mehš tepat **linnus** uspirkam un tahdu zennu dohdam ka katris ar to meerä buhs.

W. Kampmann un beedr.,

kohnmanni is Walfä.

2

Daschadi raksti is Lat-weefchu wallodas Wahzu un is Wahzu wallodas Latwiskä, teef pahrtulkoti, kä arri lubgshanas un fuhdsibas-raksti pagattawoti Pehterb. Uhr-Nihgä Mirronu-eelä Nr. 2, fehtä.

Balmeera.

Darru sinnamu, ka es no Lehrpatas schè weenu drehbju-bohdi mahldermeistera Droß mahjä, pretim meefneel lunga Kruses skabrneem, esmu e-riktejis, tur pahrdohdu wihreeichu un feewischtu gattawas drehbes un dselkenohs kreewu semmes laschokus. Lubdsu draugus un passistamus manni labpraht apmekleht un apsohlu latram labbas prezzes un riktigu mehru doht.

Das gruntsgabbals „Schlerweln,“ netahf no Strundes, Kursemme, tohp tuhlin par lehtu malfu isdohds. Gruntes leelumš irr 104 puhra weetas un rohbeichas pee Wentes-uppes; turklacht frohgs ar schenteshanas rehti un arri weens ehrbegis. Klachtas sinnas par wiffu isdohd G. Kronberg Sallé (Braunenburg). Kursemme.

J. Birgermeistera

Wahzu tehraudu-prezzu bohde pee raktuscha us stubra

irr attal atnahlfuchas un dabbujamas schahdas prezzes: kaleju laktas, skruhwsitiki, sloh-

gu-abti, skruhwu-kallamas dselles, plehschas, kaleju ahmerus un pahrdohd par lehtako tirgu lihds ar apgalwoschamu us weena gabda.

Petrolejuma- un ligroang-lampas

peedahwa par lehtako zennu ka fihu prezzu un rakstinu bohde Pehterburgas Uhr-Nihgä Raktu-eelä Nr 9 Bloßfeldta nammä. — Turpat arri dabbujamas galda-, feenas-, karramahs un roh-fas-lampas, kä arri zilinderi, dalkes, zilinderi birstes un itt flaidru petrolejumu pa 27 kap. par stohipu un ligroang-ekku pa 40 kap. par stohipu. 1

Prifchas sillumu-sables,

**Kofchenitji,
pasta,
anilin-pehrwes un
pifku-pehrwi**

pahrdohd lehti

Wilh. Wetterich,
pee Pehtera basnijas.

Pahrdohhti

teef wairaf gruntsgabbali par buhroplafcheem pee pagarrinatahs Sudmallu-eelas Nr 2 un 3. Lu-watas sinnas turpat pee D. H. Lambert. 2

No polizejas atwehlehts. Drillehts un dabbujams pee biffchu- un graßmatu-drillehtaja Ernst Plates, Nihgä, pee Pehtera-basnijas Nr 1.

S i n n a

no

J.

Redlich

gruntigas

Englischu magasihnes.

Neween Wahzsemme, bet arri paschä Englande atrohдахs tahdi blehschi, kas us famu flittu prezzi wirfū itt to stempeli, lahda irr teem fenn isflaweteem un passistameem fabrikanteem, zaur to tad daschs zilwesk arri muhsu semmes gabbalä teef apmahnehts. Lai nu tahdas blehnas wairs newarretu isdarriht, esmu ar weenu no teem wezzakeem un wiffu-wairaf isflaweteem Englandes fabrikanteem Sheffield pilsehtä notaisjis tahdu kontrakti, ka winnam buhs us wiffahm preefch mannas-gruntigas Englischu magasihnes apstelatahm leetahm mannu, zaur kontrakti weez-nigi man peederrigu sihmi jeb stempeli wirfū itt. Schi sihme tä isfattahts:

Par wiffu to prezzi, us kurru schahda sihme atrohdamä, warru apgalwoht, ka ta ihsteni labba un teizama; wirzeji katrä jaunä prezzes passä atraddihs scho sinnu ar mannas rohfas appatschafsin.

J. Redlich,
Riga & Sheffield

To schelt augschä lassitu sinnu islaisdams lubdsu wehrä list, ka mannä grun-tigä englischu magasihne wiffadi ammata rikfi atrohnamä, tä, ka balku-, dehtu-, fudmallu-, maltas- un rohfas-sahgi, ehweles, kalti, wibles, ahmuri, flihmesti, knihp-stangas, skruhwsitiki, laktas, kalleja plehschas, tehrauda, dselsu un missima drahtes no wiffadahm sortehm, sirgu un gohwo kehdes, dselsa pinnekti, rattenu dselschi, weh-wera needres un femmes jeb fteji no needrehm un tehrauda, wehwera nihschu deegi un atspohles, skrohderu un feewischtu schekeres, galda naschi, plettiseri, bruffu-, dubbult-lattu-, lattu- un pufslattu-naglas no tahs wiffu-sihstatahs Sweedru sem-mes dselles, musihlantu rikfi, tä basswijoles, wijoles, klarnettes, stabbules, taures, jaktzraggi, armonikas, meldinu spehles, kohles, gitarras un dauf zittadas prezzes un leetas neween preefch stohlmeisteru darboschanahs, preefch muishu-, mahjas-, semmes- un fehtas-uslohpshanas un mahju buhweschanas, bet arridsan preefch andelmanneem un frohdseneekeem preefch pahrdohschanas.

Kad wellam pirkstu ween dohfi, tad winsch panems wiffu rohku.

Ur mums nabbagu zilwekeem irr gluschi sawadi un prohti ta ka katram, kas stahw, jabihstahs, ka nekriht. Daschs labz, kas wiffu sawu muhschu ka gohda wihrs staigajis, beidsobt paleel par blehdi, par laulibas pahrfahpeju, jeb few pascham gallu darr. Ta kahrbinaschana pamasthtinam peeleen. Tu pirksta gallu ween kahrbinatajam dohfi. Un redsi! ar to jau gan. Winsch panemm wiffu rohku. Tu frihti.

To paschu arri tas notikkums parahda, so te gribbu stabstiht. Weens ihstis gohdigs un ustizzams zilweks paleel par blehdi un sagli un breesmigu gallu dabbu. Kam sapraschana irr, so apfert, tas lai wehra leel!

30. Augustâ 1813 Frantschi no Bruhscheem pee Kulma tiffa uswahreti. Weenam Frantschu palkawneekam no generata ta karranaudas kaste bij ustizzeta. Palkawneeks bij ustizzams wihrs un to naudas kasti zil ween warredams sawam tohti mihtotam keisaram Napoleonam gribbeja isglabht. Winnam par deenesneekem bija weens Wahzu puifis, so par ustizzamu zilweku neturreja un weens Frantschu fullainis. Schim wihrum, Scharls wahida, palkawneeks pilnigi warreja ustizzetees. So Scharls us palkawneeka muhschu bij dsimmis un wianam jau 10 gaddu bija par ustizzamu fullaini.

Palkawneeks aizinaja to Wahzeeti, Walentinu, un wianam pawehleja, lai ahtri atgahdajohht schkipeli. Tad Scharlam ar rohku metta un pee teem wahgeem peejahja, kur ta naudas kaste atraddahs. Scharls ar schkipeli arri bij atnahzis un winsch lihds ar Walentinu to smaggo kasti nozehla un palkawneekam padewa, kas to few' preekscha us fedleem liffa un ar sawu mehteli applahja.

Tad palkawneeks Scharlam pawehleja, lai wianam lihds nahloht, bet Walentinam, lai tepat pee wahgeem paleelohht, lihds kamehr winsch atpakkat buhschoht. Nu palkawneeks ar sawu nastu aijjahja kahdus 500 sohstus tahkumâ, us weenu schauru eeleiju, kas no eenaidneekem wehl bija tihra.

Te palkawneeks ar Scharli tiffa pee weena tiffa. Tiffa widdu swehta Nepomuka tehls bija, pehz Behmijas semmes eeradduma. So Behmeeschi peederr pee Kattoku tizzibas. Palkawneeks kahpa no sirga, Scharlam sirgu liffa peeseet, panehma to naudas kasti; fazzija Scharlam, lai wianam lihds nahloht un dewahs us to ptawu, kas tiffam bija lihdsas.

Te winsch apstahjabs, pats pee fewis padohmu melledams, kur to kasti labbat' warretu eerakt. Paschulais winsch redseja swehta Nepomuka tehla ehnu, kas pahri pahp plawu jneedsa. Nu winsch sinnaaja, kas bij jadarra. Weidsamâ ehnas gallâ, riktigi tur,

kur ehnas galwa bija, tur winsch tshetrfantigu wellena gabbalu ar schkipeli nogreesa un tad Scharlam 3 pehdas dsiffu bedri liffa israkt. Te naudas kaste tiffa eelaista, semme wirsû mesta un samihdita un beidsobt atfal ar wellena gabbalu smuffi applahhta.

Nu palkawneeks sawu pulkstenu iswiffa un fazzija: „Peezas minutes preeksch pulksten tshetreem.“ „Scharl', to nemm labbi wehra, ja waribuhht mannim jamirst, pirms to naudu keisaram warru atdoht. Neeuens kâ mehs abbi to naudu atfal warr rohka dabuhht. So neweens kâ mehs to sinn, kur un kad jarohht, prohti ehnas galwa un 5 minutes preeksch pulksten tshetreem. Kas wehtal' jeb agrat ehnas galwa gribbetu raft, tam ne-isdohfees, jo tad galwas ehna wehl wai wairs tur neuhthu, kur ta nauda eerakta. Tad nu swehre mannim, Scharl, ka to noslehpumu neweenam isstahstiji, lihds komehr to naudu tam warram atdoht, kam ta peederr.“

Scharls to apsohlija un abbi wihrî nu atfal jahja us farra lauku. Pa to laiku Bruhschi un Kreewi pawiffam bij uswahrejuschî. Kasaku pulks palkawneeku un Scharlu aprinkoja un sawangoja.

Walentins bij muddigs un gudrs, bet gauschi naudas kahrigs puifka. Winsch fungam labprahht buhtu lihds gahjis, kad tas ar naudas kasti aijjahja un winsch nu gauschi kahroja sinnahht, kur ta nauda palikkusi. „Kur Suhz to naudu effat likkuschî?“

Ta winsch Scharlam ausis tshuksteya. Scharls neatbildeja, bet til ween pirkstu liffa us mutti. Bet no Walentina til weegli newarreja wis atrattitees. Un kad Scharls tomehr wianam nekahdu flaidribu nedewa, tad winsch to apdraudeja, ka eenaidneeku generatam par to leetu teikschohht. Gan tad tas no Scharla to noslehpumu isspeedischoht.

Ta tad Scharlam wai gribbedamam wai negribbedamam kahds isskaidroschanas wahrds bij jateiz. Kad nu tomehr to noslehpumu naudas kahrigam Walentinam negribbeja atwehrt, tad gudra prahhtâ wianam fazzija, palkawneeks effohht weens deewabihjigs wihrs un tapehz sawu zerribu us swehtio Nepomuku effohht lizzis un to naudu Nepomuka tehla galwai ustizzejis, drohschi zerredams, ka neweens tur to naudu nemekleschoht. Ka tas tehls us tiffa stahwoht un kur tas tilts effohht, to wiffu winsch sinnam Walentinam isstahstija. To ween nefazzija, ka nauda ne pascha Nepomuka galwa, bet Nepomuka galwas ehna mellejama.

Tanni pascha nakti Walentins issubda. Weenam Wahzsemmes behnam ta behgshana toreis gruhht' nenahzahs. Ne Kreewi, ne Bruhschi pehz wianu nepraffija un wianu nemekleja. Scharls gan labbi sinnaaja, kapehz Walentins behdhis, bet winsch preezajahs, ka no scha gluhnetaja bija atpestihts. Ka Walentins to naudu ne-useeschoht, to Scharls flaidri sinnaaja, lai gan beedram ihstus mellus nebij stabstijis.

Tohs wangineefus grubts listens fagaidija. Wiini bij zerrejufchi, ka Wahjsemme paliffchoht, bet winneem bij wihlees. Kreewu generalis, Barklai de Tulli, Rigas pilsehtas behrens, pee Kulma flaktina par wirsgenerali bija, tad nu arri Kreeweem ihpafchi schahs uswahrefchanas deenas gohds peederreja. Tee augstakee Frantschu wirsneeki us Kreewu semmi tilka aihwesti. Arri palkawneeks bij winnu starpā. Us palkawneeka luhgfchanu Scharlam tilka lauts, sawu kungu kà fullainis pawaddiht.

Palkawneeks sinnams bij noskummis un behdigs un mas ween runnaja.

„Ar muhsu keisaru us beigahm eet,“ — tà winsch weenā waffarā Scharlam teiza — „eenaidneeki no wiffahm mallahm winnam usbruhf. Un tas tad ar Franziju, kad ar keisaru pagallam buhs?“

Scharls sawu kungu gribbeja eepreezinahf, bet palkawneeks palikka pee ta, ka ar keisaru drihs buhschoht pagallam un ka tad arri wiffaem teem flitti klahschotees, kas keisaram ustizzigi kalpojufchi. Arri sawas paschas familijas pehz winsch gauschi behdigs bija.

„Klau, Scharl,“ — tà winsch fazzija — „es wiffu labbi esmu wehrā lizzis un ta leeta ar to karranaudas fasti mannim taggad isleefahs drufku zittadaka. Tu pats warri apleezinahf, ka ta nauda wairs nebij glahbjama un ka ta eenaidneeku naggōs buhtu krittufi, ja es winnu nebuhtu apflehpis. Keisaram ta nauda peederr, sinnams! Bet kad nu ta irr flaidra leeta, ka eenaidneeki winnu nozels no trohna, tad es tak teescham aplam darritu, ja es to naudu kautkurrām zittam dohtu. Ja keisaram to naudu newarru doht, un es sinnu, ka to newarreschu, tad ta neweenam zittam peederr kà mannim. Scharl! tē, sawangohfs un fweeschumā, firds mannim ar warru us to nefsahs, par sawejeem gahdahf. Tu mannim effi palihdsesjis. Tewim tabehf arri weena dalka no tahs naudas peederr. Tur irr deefgan naudas preefsch mannim un preefsch tewim. Un ja laimigi atpalkat tilfim us tehwiu, tad wairs nefschiufimees. Kur es paliffchu, tur arri tu paliffi!“

Palkawneeks bij gohda wihrs un tomehr naudas kahriba winnu bij peewihlufi. To kahda dalka winnam bija pee tahs krohna naudas?

Bet Scharls tà nedohmaja. Palkawneeka wahrdu winnam gauschi patikka un winsch palkawneekam pateildams apstiprinaja, ka ta nauda zittam neweenam nepeederroht ne kà winna kungam.

Palkawneeks pehz kahdu brihdi wehl teiza: „Warrbuhf, ka tas irr Deewa prahts, ka sawejus wairs neredfeschu. Kas tad buhs ar mannu seewu un ar manneem behrneem, ja Kreewu semme mannim jamirft? Tabehf apfohli mannim, Scharl, ka tu pee mannejeem atpalkat eest, ja es warrbuhf mirrischu un ka tu kohpā ar mannu dehlu to naudu israfki. Sawu dalku no tahs naudas tu dabbufi. Par to tew nau jabehta.“

Scharls to labpraht apfohlija par to brihnidamees, ka jau agral' nebij apfehris, ka ta nauda zittam neweenam nepeederroht kà kungam un winnam pascham.

Walentins apflehpahs pee semneekem, lihdi kamehr Kreewi bij aifgahjufchi un tad ar leelu steigfchanohs pee tilta steidsahs. Gan fwehto Nepomuku no wiffahm puffedm apflattija un aptaufstija, kahdu dohbjumū mekledams. Wiffu nakti blehdis ar Nepomuka tehlu puhlejahs, bet parwelfti. Weidschot fwehtam wihrām galwu fadaufstija. Kad arri tur ne graffi netradda, tad Walentinam zits nefas neatliffa kà us mahju eet. Winsch apnehmahs fwehti, pee Scharla atreebtees, kas winnu apmellojis. Bawarija bij Walentina dsimtene. Baur Behmiju winnam bij jaet. Tē winnam gaddijahs netahku no Kulma karra lauka weenu mescha fargu weetu dabuhf. Winsch tabehf negahja us Bawariju, bet palikka Behmija.

II.

Palkawneeks ar sawu Scharli us Kreewu semmi aihwesti, nu dsihwoja weenā masā pilsehtinā. Kungs aif leelahm firdsfahpehm un aif zelka grubtuma apfurga. Gan Scharls winnu apkohpa, ne wis kà fullainis, bet kà dehls, bet kungs nemas ihsti newarreja atspirdsinatees un atlabbinatees.

Scharls gan bij weffels, bet winna dohmas tai naudat deen' un nakti bija tà kà peekaltas. Tomehr taggad pee ta wehl palikka, ka ta nauda palkawneekam, bet winnam pascham til weena dalka peederroht. Zif leela fchi dalka buhschoht? To weenumehr sawā firdi dohmaja un praffija. Naudas kahriba Scharla firdi jau bij eelihdusi, lai gan to glufchi wehl nebij uswahrejufi. Wellam winsch weenu pirkstu jau bija dewis. Bet wels wiffu rohku wehl nebija achmis.

Weenā nakti, kad palkawneeks newarreja gulleht, Scharls par to eerakto naudu sahla runnahf. Bet winsch bija tà kà no laiwās issweests, kad palkawneeks fazzija: „Grubtā wahjibas laifā Deews mannu tumfchu prahtu apgaismojis. Es taggad pilnigi faprohtu, ka mannim pee tahs naudas itt nefahbas dalkas nau. Ta peederr krohnam.“

Gan Scharls ar wiffu warru puhlejahs, kungam isskaidroht, ka winnam wiffotees un ka ta nauda nepeederroht wis krohnam, bet winnam, tam glahbejam. Palkawneeks til ween noskummis ar galwu krattija.

Nu Scharls eedrohfschinajahs, sawu kungu atgahdinaht, ka tas winnam, Scharlam, tak weenu dalku no tahs naudas effohf apfohlijis un ka winnam saws wahrds jaturroht.

Palkawneeks atteiza, ka sawu wahrdu pildischoht un par Scharli gahdaschoht, til ween no tahs nau-

das winsch tam neko newarroht doht, tadeht ka ta nauda frohnam peederroht.

No ta laika Scharls tà kà faerrojees ar fungu par scho leetu wairs nerunnaja.

Ap scho laiku pallawneeks sawai feewai us Franziju grammatu rakstija.

„Scharl“, — tà winsch teiza — „schinni grammatà fawejeem „ar Deewu“ esmu fazzijis. Ar mannim us beigahm eet. Es tè mirrischu. Kad manni buhst paglabbajis, tad laikam us Franziju atpakkat tilfi. Tad fweizini mannu seewu un behrnus. Par wiffu tawu mihlestibu un ustizzibu tewim nekad deesgan newarru pateikt. Par to arri fawejeem esmu rakstijis un tohs luhdsis, lai to parrabu zil spehdami atlihbina, ko tewim esmu parrada. Tadeht peeminni sawas apfohlifchanas un steidsees pehz mannas mirschanas bes kaweschanas pee mannejeem. Par to arri nebihstees, ka zaur mannu grammatu muhsu naudas noshepums warretu laukà sprukt. Es tà esmu rakstijis, ka eenaidneeki no tahs grammatas netiks gudri, kaut to arri usplehstu.“

(Us preekschu wehl.)

Pasuddis dehls.

(Skatt. Nr 45. Weigums.)

Wianza lohne bij til knappa, ka winsch til sawu dshwibu warreja wilkt. No tahdam grubtahm deenahm speests winsch peestahjabs pee reisneekem, kas wairak us semmes widdu par eedschwotajeem gabje, un peenehme weetu pee weena wihra, kas par semkohpi gribbeja nomestees. — Utstahsim nu Filipu breefmigòs meschòs pee wianza grubta darba.

Peeseetajs leitnants bij no weena lugga, kas arri us Rio Janeiro sehgeleja, pamannihst un usaments. Wianza buhschana bij pahrlaeku bailiga; no grubtas flimmibas mohzihts winsch wairak neddefas gulleja us gultu. Kapteine, wiffu pehdigo dabujis, sinnahst dewe sinnaas wissapahrt, tohs isbehguschohs atkal notwert. Til divi ween nahze wianza rohkàs, un breefmigs spreedums tappe par wianneem isteikts; ir tee zitti tappe par behgteem un par tahdeem, kas pret saweem preekschneekem zehluschees, noteesati un wianu wahrdi darriti sinnami. Angtu teesa sohlija dauds naudas, kas wianus peeskapetu. Un pehdigi arr schi breefmiga sinna aissneedse Friedheima mahzitaja meerigo dshwolli.

Deewa tizzigs wihrs pazehle sawas affaru pilnahs azzis us debbesim un fazzija: „Kungs, taws prahst lai noteek!“ Bet mahte eekritte no tahm behdahm eefsch leelu karstumu gultu. Bet Deews bija ar wianas; jo wianza atspirge un padewahs meerigi appaksch debbes Tehwa rohkas.

Nu atpakkat pee pasudduscha dehla Filipa. Winsch bij sawa jaunà darba it ustizzams, un paklausigs

kalps. Lai gan wianza funks ar wianu it meerigs bija, tatschu neweenu reisi winsch Filipu preezigu ne-redseja, tadeht ka winsch bij sawus wezzafus til tohti apbehdinajis, un pagahjuse dshwe wianam it kà spohsti garram gabje. „Mahjàs! Mahjàs!“ weena baljs skanneja allasch eefsch wianza; bet kur nabags to wiffu dabbutu, kas preeksch atpakkat eefchanas waijadseja! Un tad wehl leelakas behdas bij tahs, ka wianu pasihstu un fakertu. Wianza funks bij tohti mihligs un labs wihrs; jau sen tas bij nomannijis, ka Filipis wis nebij prasta darba wihra mahjàs dsimmis un usaudsis. Weenu deenu tas noschdahs it mihligi Filipam blakkam un usrunnaja ar laipnigeem wahrdeem Filipu, Filipis sawu firdi wairs newarreja waldbiht; jo winsch isstahstija it pateefigi sawas dshwes brijnischkigu stahstu, un ka wianam dikti ruhpejotees pee saweem wezzakeem atpakkat kluht.

Treij, tas bij ta funga wahrds, palikka tohti behdigs tahdus wahrds dsirredams, un lai gan winsch sawu kalpu til tohti mihtoja, tatschu winsch jo zeeti apnehmahs par to gabdabt, lai tas pee saweem wezzakeem warretu atpakkat eet. Ar wiffahm waijadsbahm ihschtòhts Filipis gabje kahdus mehneschus pehz ta us sawu dsimteni, pawaddihts no sawa funga labbakajahm laimes wehleschanahm. Brautschana gabja bes kahdas kaweschanas us preekschu.

Kahdà wallarà wiffa Friedheima mahzitaja familija sehdeja behdigi lohpa, un jaunakajs dehls lassija ewangeliumu no pasudduscha dehla. Mahte noslauzija daschu affaru no azzihm, jo wianza dohmaja par sawu dehlu Filipu.

Tè klaudsina pee durwihm, tuhlin pehz tam reisneeks nahze eefschà arr bruhnu gihmi un stipru bahrd; tehws stahw un skattahs apdohmadams, kas tas sweschajs warr buht; bet mahtes azz pasinne tuhlin Filipu. „Tu biji nomirris un effi atkal dshws tappis; Tu biji pasuddis un effi atrasts.“ tà wianza runnaja un aplampe atnahlscho ar sawahm rohkahm. Ko buhs man tablak stahstihst! Filipis isteiza pateefigi saweem wezzakeem wiffus sawus grehka darbus un wehlejahs kaut kur kahdu labbu darbu eefahkt, lai sawa tehwa semme warretu maiji bes behdahm nopelniht.

Bet tehws jau sinnaja, kahds spreedums par wianu bij nospreests, tadeht winsch greefahs arr behdigu firdi pee sawa semmes funga ar to luhgschanu, ka tas preeksch wianza dehla schelastibu luhgtu no Anglijas teesahm. Firts tikka dikti kustinahst no tehwa wahrdeem, un us wianza luhgschanu spreedums tikka atlaihts.

„Nu til tu man effi atdohts!“ tehws fazzija, un mehhs gribbam Deewa schelastibu flaweht, kas mums wairak labbu darra, nekà mehhs luhdsam un faprohtam.

Rihgas Kreemu awisei.

Rihgas Kreemu awise (Рижскій вѣстникъ) irr is Mahjas weefa peelikkuma 44. Nr. pehdejo jobhu isfluddinaſchanu Kreemu wallodâ pehz fawa prahta pahrzehluſe un nodrukkaſuſe, bes ka buhtu peeminnejuſe, kahta weeta ſchi isfluddinaſchana ſtahw, un ar ko Mahjas weefa peelikkuma isfluddinaſchanas darbojajs. Sebſchu Rihgas Kreemu awise to naw ſaweem laffitajeem isflaidrojuse un preekſchâ likuſe, un laffitaji tahta wiſſe ittin nemaſ newarr ſinnaht, ko ta isfluddinaſchana iſhti apſihme; taſſchu Rihgas Kreemu awise naw ſawejuſees, ſcho isfluddinaſchanu ar ſaweem gahnifchanaſ wahrdeem puſchloht, ſaz-zidama, taſ ne-effoht gruhti uſminneht, par kahtu zilweku ta isfluddinaſchana runnajohht.

Us teem wahrdeem, ar ko minneta awise isfluddinaſchanu nizzina, negribbam atbiſdeht; bet us to apwainoſchanu mehs ar ihſeem taiſneem wahrdeem atſakkam: „Rihgas Kreemu awise (Рижскій вѣстникъ) maldahs, ka ſatrs, kaſ dohnia, ka ar to isfluddinaſchanu Mahjas weefa peelikkums ihpaſchi us kahtu ſinnamu zilweku mehrkejajs. Mahjas weefa peelikkuma isfluddinaſchanas naw preekſch neleetibas — neleetiba buhtu, ja winnaſ ihpaſchi, kahta ſinnama zilweka gohdu aiſſahrtu —; bet winnaſ grihb johkſ laffitajeem pamahzibu paſneegt; tadeht isfluddinaſchanas neſarro nekad pret weena weeniga zilweka netikkumeem un gekkibu, bet pret netikkumeem uu gekkibu, kaſ leelam pullam peelihp.“

Tad ihpaſchi par ſcho isfluddinaſchanu mums wehl jaſakka, ka ikweens, kaſ Latweeſchu wallodu proht un taggadejuſ Latweeſchu rakſtneezibas augtuſ ar uſmannibu pahrkattijis, gan buhs mannijis, kahts pulks wahrdu-fabrikantu taggad Latweeſchu rakſtneeziba darbojajs, un kahta wiſſe tee ſawu ammatu iſdarra, un prattigs Latweeſchu rakſtneezibas pahrkattitajs labpraht tahteem newaijabsigu wahrdu fabrikanteem minnetu isfluddinaſchanu wehlehs.

No Rihgas Kreemu awiſes mehs newarram pagehreht, lai winna tit diſſi ar Latweeſchu rakſteem publejajs, ka winna to isfluddinaſchanu pehz wehrtibas warretu apſpreest; mehs luhdſam winnu tadeht, lai winna neſpreeſch us preekſchu tahtas leetas, ko winna newarr apſpreest, un ja winna us preekſchu ko grihb no Mahjas weefa peelikkuma Kreemu wallodâ pahrzelt, lai winna to gruntigaki un pilnigaki iſdarra, nekâ ſchoreiſ; jo isfluddinaſchana neween nepilnigi, ar peelikteem wahrdeem un daſchâs weetas neriktigi pahrzelta, bet arri wahrds, kaſ appakſchâ paraſtihts irr pahrgreests; ar Kreemu rakſtu ſihmehm paraſtihts wahrds naw wiſ Папкавъ Шкирбардасъ, ka Kreemu awiſe ſtahw, bet Папкавъ Жтирбардасъ.

Tantas dſeeſma.

Lauri puhta, ſunni rehja,
Wiſſa ſemme norihbeja;
Tezz, Zahniiti, ſlattitees,
Kahdi weeſi atjahjuſchi!

Pee leepinas, fehtas widdû
Trihs brahliſchi ſirgus ſehja,
Diwi behrus, treſchu raudu,
Wiſſi weenu ſaukkuminau.

Ko grihb ſalti jahjeini
Muhſu fehta eejahrami?
Wai grihb auſas, kweeſchus pirtees,
Wai meitinas luhtotees?

Diwi rohſes dahriâ auga,
Abbas weenu daiikuminau,
Trefcha ſilla wiſbulite
Paſchâ dahſa maſſina.

Diw' mahſinas fehta auga,
Abbas braſchâs mahſes meitâs,
Trefcha daiſa ſill'aztina,
Bet ta bija ſehrdeenite.

Diw' tauteeſchi mahſas nehma,
Trefchajs nehma ſehrdeeniti:
Ne luhtoja puhru, mantu,
Bet tit taiſnu miſteſtibu.

Greeſchat beeſas ohſchu dehtes,
Taiſat Wentai plattu tiltu,
Lai dſeſſchotas puhru lahdes
Drohſchi weſtu tantu dehti!!

ſcho ruddeni muhs mahſinas
Miſſſch tehtinâs tautâs raida:
Sehrdeenites wainadſinu
Par laiſinu wiſnaja.

E. F. S.

Mihkſas uſminneſchana, kaſ atrohdaſ peelikkuma 46. Nrâ.

„Blakſi ſauz ſcho lihgaminu,
Sew' par pohſtu miſle winnu.“

Isfluddinaſchana.

Lai ſtarpâ, ſtary „ſcho Pehtera“ linnu-gabalu un „Dhtru mahjas“, fehtas ſlubri, irr kahtam puſſcham meitâs eetoht plehſchanaſ ſkunſte iſkrittufe. Kad nu tee taggadjeje laiſi to pageht, ka ſatram meitâs ſtrehjejam drohſchibas deht atnina kulle waijag' buht, jo zittad' jau naw pilnigs, un pehz pilnibas tak wiſſi dſennahs, — tad es ſcho ſinnu laiſdamâs duhſchigi luhdſu, man to ſudumu lab'prahtigi preekſch Wiſſſchâs-krohga tirga peefuhtihht, — lai man tur pa krehſlu, kad zitti brahſi pilnâ darbâ, ka mehnam nebuhtu jaſtahw, jo taſ tad gauſcham dumji iſſkattitohs, bet ka es lihdi ar zitteem druſſchahm warretu ſſi wai galwa wai azziſ. — Gohdigam atraddejam apſohlu treſchu daiſu no ſudduſchahs ſkunſtes. Es diſhwoju tur, kur Sarr'wahga ſirmiſcham pehrn ſirmi bij, un mahjai nummura naw nekahda.

Pehters Sittejs,
apbehdinâhtis jaunekliſ.
Miſſſſa tirgus wakkarâ, tad, kad migla nahze ſemmê.

Atbiſdedamâs redaktehrs A. Leitan.

No Benjuſes atwehlehtis.

Rihgâ, 21. Nowember 1869.

Drifſſehtis un dabujamâs pee biſchu un grahmatu-driſſetaja Ern ſi Plates, Rihgâ pee Pehtera-baſnigâs.